
[2021-53-RE](#)

Causa 2021-53-RE

(CASS c/ Barbosa Rodrigues)

Número de registre 329-2021. Recurs d'empara

Aute del 14 de juliol del 2021

BOPA núm. 81, del 21 de juliol del 2021

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, l'11 de juny del 2021, per la representació processal de la Caixa Andorrana de Seguretat Social (CASS), mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra la sentència del 20 de maig del 2021, dictada per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció en el seu vessant del dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret, reconegut a l'article 10 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració del dret esmentat i que anul·li la resolució impugnada. Així mateix, demana que s'acordi la suspensió de l'execució de la sentència impugnada fins a la resolució d'aquest recurs;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Jean-Yves Caullet;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. Arran de la defunció del seu espòs, del qual estava separada, l'11 de novembre del 2019, la Sra. Maria Arminda Barbosa Rodrigues va sol·licitar el reconeixement d'una pensió de viduïtat.

1.2. Atès que no complia els requisits establerts a l'article 181.2 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, la CASS va desestimar aquesta petició en les dues instàncies administratives.

1.3. Exhaurida la via administrativa, la representació processal la Sra. Maria Arminda Barbosa

Rodrigues va presentar una demanda jurisdiccional davant la Batllia, la qual, el 25 de novembre del 2020, va dictar una sentència en què desestimava aquesta demanda i declarava que les resolucions adoptades per la CASS eren ajustades a dret i als fins que legitimen l'activitat administrativa.

1.4. La representació processal la Sra. Maria Arminda Barbosa Rodrigues va interposar un recurs d'apel·lació contra aquesta decisió, i, el 20 de maig del 2021, la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia va dictar una sentència que estimava aquest recurs i, per consegüent, declarava el dret de la demandant a percebre la pensió de viduitat que sol·licitava.

1.5. L'11 de juny del 2021, la representació processal de la CASS va interposar un recurs d'empara contra la sentència del 20 de maig del 2021, dictada per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció en el seu vessant del dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació de la CASS

- En primer lloc, la CASS destaca que la Sala Administrativa comparteix el seu criteri respecte dels dos primers supòsits continguts a l'article 181.2 c) de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social i reconeix que la recurrent no percebia del difunt ni una pensió compensatòria, ni una pensió d'aliments.

- Pel que fa a la interpretació de les "*càrregues familiars*", concepte establert en el tercer supòsit de l'article esmentat, si bé no la comparteix, no la discutirà en aquest recurs d'empara.

- Considera que la vulneració del seu dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret no rau en una interpretació incorrecta del concepte que s'acaba d'esmentar, sinó en una incorrecta i/o manca d'aplicació *stricto sensu* de l'article 181.2 c) de la Llei esmentada.

- Segons el seu parer, el tenor textual del precepte indica que "*les càrregues familiars*" han de correspondre, en el moment del fet causant, "*al cònjuge o la persona supervivent de la parella*".

- Ara bé, la Sala Administrativa no ha tingut en compte que la pensió d'aliments a favor de la filla era una obligació a càrrec de la persona causant i no pas del "*cònjuge o la persona supervivent de la parella*".

- Destaca que aquesta interpretació tindria greus conseqüències econòmiques en la mesura en què suposaria reconèixer pensions de viduitat temporal o vitalícia a les persones separades si el difunt satisfeia una pensió alimentària a favor dels fills, precisant, entre d'altres, que aquesta pensió de viduitat ha de ser equivalent a un import d'entre el 60% i el 120% del salari mínim oficial.

- Considera igualment, que la pèrdua d'ingressos resultant de la defunció del pare queda parcialment compensada mitjançant el reconeixement de la pensió d'orfanat equivalent al 30% del salari mínim oficial, és a dir, 315,12 € mensuals.

- Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració del dret esmentat i que anul·li la resolució impugnada. Així mateix, demana que s'acordi la

suspensió de l'execució de la sentència impugnada fins a la resolució d'aquest recurs.

2.2. Argumentació de la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia

- La Sala Administrativa exposa que d'acord amb l'article 181.2 c) de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, aplicable en aquest cas, per tal que una persona separada pugui tenir dret a la pensió de viduitat cal que tingui dret a percebre del difunt una pensió compensatòria o una pensió d'aliments, o que acrediti que la persona assegurada difunta satisfia, en el moment del fet causant, tota o part de les càrregues familiars que corresponguin al cònjuge o a la persona supervivent de la parella.

- Recorda que la Secció Civil de la Batllia va acordar la separació dels consorts i la dissolució del seu règim econòmic matrimonial i, entre d'altres, va disposar que el pare contribuís a les despeses econòmiques de la filla menor d'edat, mitjançant el pagament d'una pensió alimentària de 300,00 € mensuals, així com mitjançant el pagament del 50% de les despeses extraordinàries que es poguessin produir.

- Si bé és cert que la demandant no percebia una pensió compensatòria, ni una pensió d'aliments, l'article anteriorment esmentat estableix un tercer supòsit que dona dret a la pensió de viduitat: satisfer tota o part de les càrregues familiars.

- La Batllia considera que la pensió alimentària i la meitat de les despeses extraordinàries de la filla no queda inclosa en aquest article, ja que d'acord amb la jurisprudència civil la pensió per aliments a favor dels fills es tracta de forma separada a la contribució dels cònjuges a les càrregues del matrimoni (article 51 de la Llei qualificada del matrimoni).

- No obstant això, la Sala Administrativa no comparteix aquesta interpretació. En primer lloc, perquè la pensió alimentària per contribuir a les despeses ordinàries d'un fill menor s'estableix en favor del progenitor que assumeix la seva guarda i custòdia i n'assegura la manutenció. Per tant, el difunt contribuïa a satisfer una part de les càrregues familiars que corresponen al cònjuge recurrent.

- En segon lloc, perquè el concepte de "*càrregues familiars*", contingut a l'article 181.2 c) esmentat, no es correspon exactament amb la noció de "*càrregues del matrimoni*" establertes a l'article 51 de la Llei qualificada del matrimoni.

- Conclou que pel que fa a la Llei de la seguretat social, la contribució al manteniment dels fills comuns suposa satisfer una part de les càrregues familiars que corresponen al cònjuge que assumeix la seva guarda i custòdia, i, la pensió alimentària dels fills s'ha d'incloure en les càrregues familiars establertes a l'article 181.2 c) esmentat.

- Afegeix que el fet que la filla menor percebi una pensió d'orfenesa no desvirtua aquesta conclusió, ja que cadascuna d'aquestes prestacions respon al seu propi fet generador.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. El Tribunal Constitucional no és una tercera instància, ni un tribunal suprem, ni un tribunal de cassació.

3.2. Per tal de fonamentar el seu recurs, la CASS addueix que la Sala Administrativa no ha interpretat la Llei aplicable de manera deguda, ara bé la interpretació de la Llei és una competència que correspon de manera exclusiva als tribunals ordinaris, tret que aquesta interpretació sigui irraonable o arbitrària.

3.3. De manera més concreta, la CASS impugna la interpretació de l'article 181.2 c) de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, efectuada per la Sala Administrativa.

3.4. La Sala Administrativa va considerar, en efecte, que la pensió alimentària atorgada a un menor que es troba sota la guarda i custòdia d'un sol dels seus progenitors constitueix una contribució a les càrregues familiars.

3.5. La CASS impugna aquesta interpretació i exposa les seves conseqüències econòmiques, però no aporta cap element que permeti posar en dubte la seva fonamentació en Dret i la seva lògica o que posi en evidència qualsevol aspecte arbitrari.

3.6. Per consegüent, aquest recurs d'empara està mancat manifestament de contingut constitucional i ha de ser declarat inadmissible a tràmit.

Per tot això que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

Decideix:

1. No admetre a tràmit el recurs d'empara 2021-53-RE interposat per la representació processal de la Caixa Andorrana de Seguretat Social contra la sentència del 20 de maig del 2021, dictada per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia.

2. Notificar aquest aute a la representació processal de la CASS, al president de la Batllia, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.

3. Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Acordat a Andorra la Vella, el 14 de juliol del 2021.

Josep-D. Guàrdia Canela Jean-Yves Caullet
President Vicepresident

Joan Manel Abril Campoy Dominique Rousseau
Magistrat Magistrat